ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

ȘCOALA DOCTORALĂ MANAGEMENT

Rezumat în limba română

TEZĂ DE ABILITARE

„MANAGEMENTUL STRATEGIC AL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI SUSTENABILITĂȚII ÎN CONTEXTUL TRANSFORMĂRILOR SOCIO-ECONOMICE DIGITALE: CONTRIBUȚII TEORETICE, METODOLOGICE ȘI APLICATIVE”

Candidată:
prof. univ. dr. Margareta Stela FLORESCU

Rezumat în limba română

Prezenta teză de abilitare, intitulată **„Managementul strategic al cercetării, inovării și sustenabilității în contextul transformărilor socio-economice digitale: contribuții teoretice, metodologice și aplicative”,** urmărește atât retrospectiv contribuțiile dezvoltate de-a lungul carierei, cât și prospectiv modalitățile prin care intenționez să continui activitatea de cercetare, educație și coordonare doctorală. Ideea centrală care conferă coerență întregii teze este aceea că transformarea tehnologică, sustenabilitatea, inovarea și schimbările economice și sociale sunt procese interdependente, a căror înțelegere și gestionare necesită abordări **manageriale strategice, interdisciplinare** și instrumente metodologice adecvate complexității mediului contemporan.

Parcursul meu profesional are un caracter interdisciplinar, construit progresiv prin integrarea unor domenii și experiențe aparent diferite, dar conectate prin preocuparea constantă pentru cercetare, inovare, performanță, f**undamentarea deciziilor și dezvoltarea capacităților organizaționale.** Formarea inițială în domeniul ingineriei și cercetarea experimentală în chimie și tehnologia materialelor au contribuit la dezvoltarea unei perspective bazate pe măsurare riguroasă, experiment, evaluarea rezultatelor și transformarea acestora în soluții aplicabile. Primul doctorat, în chimie organică, a consolidat această orientare către cercetarea aplicativă și inovare, concretizată inclusiv prin rezultate brevetabile și soluții cu potențial de valorificare.

Ulterior, preocupările mele s-au orientat către procesele prin care cercetarea, dezvoltarea și inovarea sunt organizate, finanțate, evaluate, manageriate și valorificate în plan economic, instituțional și social. Cel de-al doilea doctorat, în domeniul economiei, cu tema **„Evaluarea cercetării-dezvoltării-inovării în contextul managementului strategic”,** a reprezentat o etapă esențială în consolidarea profilului meu științific în **domeniul Managementului**, prin integrarea experienței tehnologice anterioare cu perspectiva economică, strategică și managerială. Activitatea în managementul programelor și a proiectelor de cercetare, experiența acumulată în programe europene și naționale, precum și cariera universitară începută în anul 2004 au consolidat treptat un profil axat pe managementul cercetării și inovării, managementul proiectelor, evaluarea performanței, guvernanța organizațională, politicile publice și dezvoltarea sustenabilă .

Din perspectiva contribuțiilor științifice prezentate în teză, activitatea mea recentă este structurată în jurul a două direcții majore și complementare, ambele relevante pentru domeniul Managementului. Prima direcție vizează **managementul sustenabilității și al transformărilor socio-economice, iar cea de-a doua se referă la utilizarea analizei bibliometrice, a**

tehnologiilor informatice moderne și a metodelor de analiză avansată a datelor pentru înțelegerea și fundamentarea deciziilor în context economic, organizațional și social complex. Aceste direcții converg în jurul unei probleme comune: modul în care organizațiile, economiile și societățile se transformă sub influența inovării, tehnologiilor, schimbărilor de mediu, presiunilor instituționale și noilor forme de producere, circulație și utilizare a cunoașterii.. Aceste direcții nu sunt independente, ci converg în jurul unei problematici comune: modul în care organizațiile, economiile și societățile se transformă sub influența inovării, tehnologiei, schimbărilor de mediu și a unor noi forme de producere și utilizare a cunoașterii.

Prima direcție reunește *contribuțiile științifice și profesionale privind managementul sustenabilității , responsabilitatea socială corporativă , managementul lanțurilor de aprovizionare , dezvoltarea urbană și regională , reducerea inegalităților socio-economice , reziliența economică și politicile publice orientate spre dezvoltare durabilă.* În cercetările realizate am abordat sustenabilitatea într-o accepțiune multidimensională, care integrează performanța economică, responsabilitatea organizațională, utilizarea resurselor, calitatea instituțiilor, echitatea socială, progresul tehnologic și capacitatea de adaptare la schimbare. Am urmărit aceste procese la niveluri diferite, pornind de la organizații și lanțuri de aprovizionare și extinzând analiza către comunități urbane, regiuni, economii naționale și sisteme financiare.

Cercetările privind responsabilitatea socială corporativă au evidențiat importanța integrării responsabilității și sustenabilității în strategia organizației și în procesele de alocare a resurselor. Rezultatele obținute susțin ideea că raportarea socială și codurile de responsabilitate generează efecte mai consistente atunci când există congruență între obiectivele declarate, acțiunile organizației și așteptările stakeholderilor. În mod complementar, cercetările privind managementul sustenabil al lanțurilor de aprovizionare au evidențiat efectele strategiilor de selecție a furnizorilor, product stewardship și management logistic asupra funcțiilor manageriale de planificare, execuție, coordonare, control și colaborare, demonstrând că sustenabilitatea trebuie integrată în arhitectura managerială a organizației, nu tratată drept o activitate periferică.

O altă componentă a acestei direcții privește sustenabilitatea comunităților și dezvoltarea urbană. Studiile privind rurbanizarea și implicarea tinerilor au evidențiat rolul percepțiilor privind calitatea mediului, accesul la spații verzi și participarea cetățenilor în transformarea orașelor. Cercetarea privind flexibilitatea consumului de energie în clădiri rezidențiale și comerciale a demonstrat, la rândul său, modul în care infrastructurile digitale, volumele mari de date și

mecanismele de demand response pot contribui la dezvoltarea orașelor inteligente și la utilizarea mai eficientă a energiei. Această cercetare constituie un exemplu relevant al convergenței dintre cele două axe ale tezei, deoarece sustenabilitatea energetică este analizată prin intermediul unor infrastructuri de date și al tehnologiilor informatice.

Preocuparea pentru dezvoltarea sustenabilă a fost extinsă către analiza disparităților regionale și a inegalităților socio-economice. Cercetările privind dezvoltarea regională în România au demonstrat că prosperitatea nu poate fi evaluată exclusiv prin PIB, fiind necesară integrarea indicatorilor privind educația, sănătatea, ocuparea, sărăcia și dinamica mediului de afaceri. Studiile realizate asupra statelor din Europa Centrală și de Est au aprofundat relația dintre inegalitate, piața muncii, globalizare, educație, guvernanță și economia informală, evidențiind faptul că reducerea disparităților necesită politici integrate și instituții capabile să transforme creșterea economică în oportunități distribuite mai echitabil.

Dimensiunea prospectivă a sustenabilității a fost abordată prin prognoza indicatorilor de dezvoltare durabilă și evaluarea traiectoriei României în raport cu Agenda 2030. Aceste cercetări susțin necesitatea trecerii de la simpla monitorizare retrospectivă la utilizarea unor instrumente de anticipare care să permită identificarea timpurie a domeniilor în care evoluțiile se îndepărtează de obiectivele asumate. Mai recent, cercetările privind vulnerabilitatea piețelor financiare la dezastre naturale au extins această perspectivă către conceptul de reziliență, demonstrând caracterul sectorial, dinamic și asimetric al riscurilor generate de evenimente extreme și necesitatea unor modele capabile să surprindă volatilitatea și riscurile de coadă.

Cea de-a doua direcție principală a tezei este reprezentată de *utilizarea analizei bibliometrice și a tehnologiilor informatice în cercetarea economică și socială*. În cadrul acesteia, tehnologia este privită simultan ca factor de transformare a organizațiilor și societății, ca sursă de noi categorii de date și ca instrument metodologic pentru analiza unor fenomene complexe. Cercetările au vizat tehnologii și domenii precum cloud computing, blockchain, social media, machine learning, deep learning, inteligență artificială, dezinformare, sisteme autonome și comunități *de energie regenerabilă, toate fiind analizate din perspectiva implicațiilor asupra* ***managementului organizațiilor , politicilor publice , guvernanței și proceselor decizionale*** .

Un exemplu relevant îl constituie cercetarea privind adopția cloud computing în statele Uniunii Europene, în cadrul căreia metodele de machine learning interpretabile și Explainable AI au fost folosite pentru identificarea factorilor care explică diferențele de maturitate digitală.

Rezultatele evidențiază complementaritatea dintre infrastructură, competențe digitale, specialiști ICT, resurse organizaționale și context socio-economic, demonstrând că investiția în tehnologie nu generează automat transformare digitală dacă nu este susținută de capital uman, capacitate managerială, cultură organizațională și suport instituțional.

Cercetările bazate pe date din social media au reprezentat un alt pas în dezvoltarea profilului metodologic. Studiile privind atitudinile față de vaccinarea împotriva COVID-19 au utilizat milioane de mesaje publicate pe Twitter, clasificare automată, modele de tip Transformer și analiză longitudinală pentru investigarea unor fenomene sociale desfășurate în contexte caracterizate de incertitudine și polarizare. Aceste lucrări demonstrează potențialul urmelor digitale pentru observarea unor dinamici sociale la o scară dificil de atins prin metode tradiționale, dar evidențiază și necesitatea unei interpretări prudente privind reprezentativitatea, validitatea și contextul datelor.

În același timp, analiza bibliometrică a evoluției în activitatea mea a instrumentului destinat evaluării cantitative a rezultatelor cercetării către cale de cartografiere a structurilor și evoluției domeniilor științifice , *cu relevanță directă pentru managementul cercetării evaluarea performanței academice și fundamentale politice de cercetare-dezvoltare-inovare* . Studiile privind Grey System Theory, comunitățile de energie regenerabilă, fericirea în contextul pandemiei, fake news, dezinformarea și aplicațiile inteligenței artificiale au utilizat bibliometria pentru identificarea autorilor și instituțiilor relevante, a rețelelor de colaborare, a clusterelor tematice și a schimbărilor produse în timp în structura conceptuală a domeniilor. Combinarea indicatorilor bibliometrici cu analiza rețelelor, n-grame, grafice three-fields, multidimensional scaling, clustering și topic modeling demonstrează posibilitatea transformării unor volume mari de metadate științifice într-o reprezentare structurată a frontierelor cunoașterii și într-un suport pentru *decizie managerială privind prioritizarea cercetării* .

Problematica dezinformării ilustrează în mod particular caracterul dual al progresului tehnologic și importanța managementului responsabil al tehnologiilor emergente. Platformele digitale și inteligența artificială pot facilita producerea și distribuirea rapidă a conținutului manipulator, dar machine learning, deep learning și procesarea limbajului natural pot fi utilizate și pentru identificarea acestuia. Cercetările realizate demonstrează formarea unui domeniu interdisciplinar în care informatica, comunicarea, comportamentul social, managementul riscului reputațional și politicile publice devin tot mai interdependente susțin necesitatea unor viitoare

abordări care să combine acuratețea tehnică cu analiza contextului, etica și caracteristicile psiholingvistice ale informației.

O caracteristică transversală a întregii activități prezentate este *pluralismul metodologic*. De-a lungul carierei am utilizat metode experimentale, chestionare, analize statistice, regresii, ANOVA, modele pe date panel, mediere și moderare, prognoză, modele econometrice pentru serii de timp și volatilitate, metode multicriteriale, bibliometrie și analiza rețelelor. În etapa recentă, aceste instrumente au fost completate de machine learning, clustering, procesarea limbajului natural, modele Transformer și inteligență artificială explicabilă. Consider că această diversitate nu reprezintă un scop în sine; metoda trebuie selectată în funcție de întrebarea de cercetare, de caracteristicile datelor și de tipul de explicație urmărit.

Impactul activității științifice este susținut de un portofoliu extins de publicații, proiecte, rezultate de inovare și colaborări. Documentele actualizate utilizate în teză consemnează *22 de cărți și cursuri universitare, 161 de lucrări publicate în reviste de specialitate, 158 de contribuții prezentate la manifestări științifice și publicate în volume, 79 de articole raportate în reviste ISI/Web of Science și participarea la 95 de contracte de cercetare, alături de un portofoliu de brevete și cereri de brevet. Indicatorii bibliometrici raportați sunt h-index 10 în Google Scholar, 13 în Scopus și 14 în Web of Science.* Dincolo de dimensiunea cantitativă, consider relevantă continuitatea impactului: lucrări aparținând unor etape diferite ale carierei continuă să fie utilizate și citate, iar rezultatele recente privind sustenabilitatea, bibliometria, inteligența artificială și transformările socio-economice contribuie la consolidarea unei identități științifice distincte în *zona managementului cercetării, inovării și sustenabilității* .

Impactul meu științific este susținut și prin **dezvoltarea resursei umane în cadrul Școlii Doctorale din domeniul Administrării Afacerilor a Universității Altınbaş din Istanbul Turcia, alături de Prof. Dr. Muzaffer AYDEMİR —** un cadru doctoral cu o puternică relevanță practică și un ridicat potențial de vizibilitate internațională. Un exemplu reprezentativ îl constituie **coordonarea în cotutelă a tezei de doctorat a dr. Hüsamettin Onur Tuğman**, intitulată „Impactul distorsiunilor cognitive asupra performanței afacerilor prin intermediul factorilor de luare a deciziilor strategice”. (Decizie Number: E-96136591-100-51408)

Contribuțiile mele se reflectă, în primul rând, în fundamentarea unui model care leagă factorii cognitivi de performanța organizațională. Prin această abordare de graniță — ce integrează

managementul cu neuroștiințele și economia comportamentală —, cercetarea analizează mecanismele decizionale și erorile cognitive care influențează performanța la nivel organizațional, promovând totodată conceptul de „Neuro-Leadership” și modelele neuro-strategice aplicabile în mediul de afaceri.

Sunt **membru în comisii de doctorat** pentru evaluarea și susținerea pregătirii profesionale și a stadiului cercetării a doctoranzilor, în cadrul domeniilor management economic.În cadrul comisiilor, contribui la evaluarea gradului de fundamentare teoretică și la analiza nivelului de cercetare atins, prin verificarea calității planului de cercetare și a relevanței obiectivelor formulate. Sunt analizate, de asemenea, elemente de metodologie, inclusiv coerența dintre designul studiului, metodele de analiză, instrumentele de colectare a datelor și logica de interpretare a rezultatelor. Pe parcursul pregatirii tezelor de doctorat ofer suport evaluativ pentru aprecierea originalității și valorii științifice a proiectelor doctorale, punctând toate punctele tari, cât și direcțiile de cercetare. În limitele cadrului instituțional, verific măsura în care doctorandul este integrat în activitatea de cercetare, raportată la direcțiile de publicare, valorificarea rezultatelor și participarea activității științifice. Feedbackul transmis este structurat și include recomandări privind: clarificarea contribuțiilor aduse în domeniul managementului economic, consolidarea structurilor lucrărilor și a argumentației științifice, precum și întărirea legilor dintre problemele economice abordate și cadrul conceptual și metodologic utilizat.

În activitatea academică și de expertiză, contribuțiile mele vizează consolidarea calității cercetării și maximizarea impactului științific. In acest sens, sunt implicată **în structuri cu rol deliberativ și consultativ în domeniul cercetării și inovării.** În calitate de membru al *Consiliului Național de Etică a Cercetării* (conform Ordinului nr. 20899/2022), am contribuit la consolidarea cadrului de integritate și bună practică științifică , cu efect asupra credibilității și sustenabilității rezultatelor științifice din proiecte de cercetare dezvoltare inovare. Prin calitatea de *membru al Academiei Română Americană de Arte și Științe ARA* (2024) , expertiza este valorificată în rețele academice, facilitând dialogul științific și posibilități de colaborare care pot potența vizibilitatea și transferul de cunoaștere .

În cadrul *Colegiului Consultativ pentru CDI* (Comisia permanentă nr. 3, conform Ordinului MEC nr. 6574/21.10.2025), particip la fundamentarea direcțiilor de dezvoltare ale cercetarii, oferind contribuții orientate către performanță , calitate și rezultate cu impact științific.

Contribuțiile mele sunt relevante prin: evaluare și formulare de puncte de vedere în context decizionale, prin promovarea standardelor de calitate și a integrității cercetării si prin susținerea unei orientări strategice a sistemului CDI către rezultate valoroase, relevante științifice și durabile.

Impactul stiintific s-a manifestat prin proiecte, leadership academic și construcție instituțională. Din anul 2018, în calitate de director al Institutului de Cercetări Avansate al Academiei de Studii Economice din București, am urmărit consolidarea capacității de cercetare interdisciplinară, dezvoltarea infrastructurii, digitalizarea, Știința Deschisă și integrarea cercetătorilor în rețele naționale și internaționale. Succesiunea proiectelor ORFEUS, ASEPLUS, ECON_X, OPEN FUTURE și, mai recent, ASE RISE reflectă o *abordare managerială cumulativă*, prin care proiectele succesive au construit competențe, infrastructuri, rețele și mecanisme instituționale reutilizabile. Laboratoarele de Data Science, Big Data, Economie Circulară și Economie Experimentală, în acest context, nu numai infrastructuri de cercetare, ci și medii organizaționale pentru formarea doctoranzilor, dezvoltarea colaborărilor interdisciplinare și consolidarea capacităților instituționale de cercetare. Rolul meu nu se limitează la îndrumare punctuală, ci include direcție strategică și conectarea doctoranzilor la proiecte de cercetare, cu scopul de a crește calitatea și relevanța rezultatelor, precum și capacitatea de a contribui la ***cercetarea internațională.***

Activitatea didactică completează în mod direct activitatea de cercetare. Din anul 2004 am desfășurat activități în domeniul managementului cercetării și dezvoltării, managementului proiectelor publice și europene, investițiilor, luării deciziilor și managementului mediului. Am urmărit constant integrarea rezultatelor cercetării și experienței profesionale în procesul de predare, coordonarea lucrărilor studențești și dezvoltarea unor resurse educaționale proprii. În etapa actuală consider esențială trecerea de la transmiterea experienței către crearea unor contexte în care studenții și tinerii cercetători să își dezvolte propria autonomie, prin integrarea lor în proiecte, laboratoare și comunități științifice.

Experiența managerială a evoluat, la rândul său, de la responsabilitățile exercitate în trei perioade succesive ca *prodecan – privind programele universitare și cercetarea, cercetarea-dezvoltarea-inovarea și managementul calității, respectiv relația cu mediul economico-social și viața studențească – către leadershipul instituțional în domeniul cercetării.* Participarea în organisme de evaluare, etică și consultare privind cercetarea, activitatea editorială și implicarea în

comunități profesionale completează această dimensiune și demonstrează capacitatea de a contribui nu numai prin rezultate științifice individuale, ci și prin organizarea cercetării și dezvoltarea unor ecosisteme academice orientate spre performanță, integritate și relevanță socială.

Cea de-a doua parte a tezei prezintă planul de dezvoltare a carierei și perspectivele viitoare, construit în jurul integrării educației, cercetării, leadershipului academic și implicării în comunitatea academică și socio-economică. Obținerea abilitării și dezvoltarea activității de coordonare doctorală constituie un obiectiv fundamental. Îmi propun un model de mentorat bazat pe autonomie progresivă, rigoare metodologică, interdisciplinaritate, integritate și participarea doctoranzilor în întregul ciclu al cercetării, de la analiza literaturii și formularea întrebărilor până la publicare, diseminare și dezvoltarea unor noi proiecte.

În plan științific, voi continua cercetările privind sustenabilitatea, reziliența, economia circulară, dezvoltarea regională și inegalitățile, integrând tot mai intens dimensiunea transformării digitale și *a deciziei manageriale bazate pe date*. În paralel, intenționez să aprofundez utilizarea inteligenței artificiale explicabile, social media analytics și NLP și să extind bibliometria către modele hibride care combină rețelele bibliometrice cu topic modeling, analiză semantică și inteligență artificială. O direcție distinctă va privi evaluarea cercetării și Știința Deschisă, cu accent pe modul în care digitalizarea, accesul la date și noile sisteme de evaluare și practicile de guvernanță a cercetării ce modifică procesele și comportamentele organizațiilor academice.

În domeniul educațional intenționez să dezvolt metode de învățare bazate pe proiecte și probleme, să integrez responsabil inteligența artificială în procesul de predare și să consolidez competențele metodologice și de cercetare ale studenților. Parteneriatele cu mediul de afaceri și social vor fi valorificate pentru cercetări aplicate, proiecte cu acces la probleme și date reale, consultanță bazată pe evidențe și activități de formare profesională continuă. În același timp, implicarea studenților în cercetare, conferințe, workshop-uri și activități cu relevanță socială va susține un model în care studentul devine participant activ la comunitatea academică.

O prioritate distinctă o reprezintă internaționalizarea educației și cercetării. Experiența acumulată prin mobilități, proiecte europene și colaborări cu universități din numeroase state va fi orientată către dezvoltarea unor relații instituționale stabile, proiecte comune, cercetări comparative, publicații, mobilități și colaborări doctorale. Participarea în proiectul INSEAI, finanțat prin HORIZON-MSCA, și experiența acumulată în programele-cadru europene constituie o bază pentru noi aplicații Horizon Europe și MSCA. Rețelele internaționale ale laboratoarelor

Institutului de Cercetări Avansate vor fi valorificate și pentru integrarea doctoranzilor în comunități științifice internaționale.

În ansamblu, teza reflectă un parcurs construit prin convergența dintre știință, tehnologie, management și responsabilitate socială. De la cercetarea experimentală și inovare, la managementul cercetării și proiectelor și, ulterior, la sustenabilitate, analiza transformărilor socio-economice, big data și bibliometrie, activitatea mea a urmărit în mod constant înțelegerea proceselor complexe și valorificarea cunoașterii în sprijinul deciziei și dezvoltării.

Consider că această experiență oferă fundamentul pentru etapa următoare a carierei și, în particular, pentru coordonarea doctorală în domeniul Managementului. Prin abilitare îmi propun să transform experiența acumulată într-un cadru de formare a unor cercetători autonomi, integri și conectați internațional, capabili să combine rigoarea teoretică și metodologică cu utilizarea responsabilă a tehnologiilor emergente și cu relevanța economică și socială a cercetării lor.